

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME,
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Grondwettelijk Hof – rolnummer 7404 – het beroep tot vernietiging van de wet van 14 november 2019 tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat de afschaffing van de verjaring van ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen betreft en de wet van 5 december 2019 tot wijziging van artikel 21 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Samenvatting

Deze mededeling betreft een kennisgeving van de tussenkomst van de Vlaamse Regering bij het beroep tot vernietiging van de federale wetgeving die de onverjaarbaarheid van de strafvordering ten aanzien van ernstige seksuele misdrijven ten aanzien van minderjarigen invoert, ingesteld door de vzw Ligue des droits humains en de vzw Association Syndicale des Magistrats..

1. Voorafgaand

De griffie van het Grondwettelijk Hof stelde de heer minister-president van de Vlaamse Regering bij brief van 9 juli 2020 in kennis van het beroep tot vernietiging van de federale wetgeving die de onverjaarbaarheid van de strafvordering ten aanzien van ernstige seksuele misdrijven ten aanzien van minderjarigen invoert, ingesteld door de vzw Ligue des droits humains en de vzw Association Syndicale des Magistrats.

Concreet gaat het om de volgende twee wetten:

- de wet van 14 november 2019 tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat de afschaffing van de verjaring van ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen betreft (hierna verkort: wet van 14 november 2019);

- de wet van 5 december 2019 tot wijziging van artikel 21 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering (hierna verkort: wet van 5 december 2019).

De indieners van het voorstel dat tot deze wetgeving heeft geleid zijn mevrouw Karin Jiroflée, de heer John Crombez, mevrouw Valerie Van Peel, de heer Servais Verherstraeten, de dames Sophie De Wit, Sophie Rohonyi, Goedele Liekens en de heer Philippe Goffin.

De verzoekende partijen zijn de Franstalige Liga voor de Mensenrechten en een Franstalige syndicale vereniging van magistraten. De verzoekers doen de aangevochten wet af als een “emotionele wet”, die “louter symbolisch” is. De wet zou afbreuk doen aan de rechten en vrijheden van de (vermeende) daders van de betrokken misdrijven. De loutere beschuldiging van seksuele misdrijven t.a.v. minderjarigen zorgt meestal al voor een veroordeling door de publieke opinie, ook al zijn de feiten (nog) niet bewezen.

Concreet argumenteren dat verzoekende partijen dat de bestreden wet in strijd is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel (de artikelen 10 en 11 van de Grondwet) en het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel. Er zou sprake zijn van een onrechtmatige ongelijke behandeling van minderjarige en meerderjarige slachtoffers en een onrechtmatig onderscheid tussen verschillende categorieën van zware misdrijven. Volgens de verzoekende partijen zouden de minderjarigheid en het ‘seksuele karakter’ van het misdrijf niet de juiste criteria zijn om de verjaringstermijn te bepalen. Er zou enkel rekening mogen worden gehouden met de ‘ernst’ van de feiten. De ongelijke behandeling zou afbreuk doen aan 1) het recht van de (vermeende) dader op een eerlijk proces; 2) het recht op vergetelheid (droit à l’oubli) en 3) het recht op sociale re-integratie.

De Vlaamse Regering kan tot 11 september 2020 een memorie indienen.

2. Tussenkomen van de Vlaamse Regering bij het Grondwettelijk Hof

Gelet op de brief van de griffie bij het Grondwettelijk Hof rijst de vraag of de Vlaamse Regering in deze hangende procedure wil tussenkomen.

Ter uitvoering van omzendbrief VR 2009/23 van 16 januari 2009 betreffende het Grondwettelijk Hof beslis ik om tussen te komen in deze procedure bij het Grondwettelijk Hof ter ondersteuning van de federale wet en de terechte bekommernissen die aan de wet ten grondslag liggen.

Ik verwijs hiervoor naar de toelichting bij het oorspronkelijk ontwerp. Zo dient te worden vastgesteld dat bij seksuele misdrijven ten aanzien van minderjarigen de aangifte in een veel te groot deel van de gevallen niet of slechts lang na het misbruik gebeurt. Allerlei redenen (gezin in de nabijheid van de dader, vrees om de feiten aan te geven wegens de invloed van de dader of nog, wegens het trauma) maken dat het voor slachtoffers van dergelijke feiten vaak onmogelijk is om onmiddellijk na de feiten een klacht in te dienen. Daar waar de dader door het louter verloop van tijd als het ware “penitentie” krijgt, is dat helemaal niet het geval voor het slachtoffer dat de gevolgen – zowel fysiek als psychisch – van de enorm ingrijpende aantasting van haar of zijn integriteit de rest van het leven meedraagt en dient te verwerken.

Deze slachtoffers komen bovendien terecht bij Vlaamse diensten om hulp te zoeken bij wat hen is overkomen en de gevolgen daarvan. Slachtoffers van kindermisbruik kunnen bijvoorbeeld vaak hun eigen trauma verdringen tot wanneer ze zelf kinderen krijgen. Dan worden ze, jaren na de feiten, geconfronteerd met tal van psychologische problemen en zetten ze de eerste stappen naar hulp, naar onze Vlaamse diensten. Erkenning voor wat hun overkomen, is een deel van hun herstel en een klacht neerleggen kan hen die erkenning geven. Het vernietigen van de wet, zou dit voor vele slachtoffers opnieuw onmogelijk maken, wat hun herstel niet ten goede komt. En daar ligt onze bezorgdheid als Vlaamse regering. We moeten er alles aan doen om dat herstel mogelijk te maken. Daarom is het van belang om tussen te komen.

Ondanks het feit dat de afloop van deze procedure op het eerste gezicht geen impact heeft op de wettigheid van actuele of toekomstige Vlaamse regelgeving, is het van groot belang dat de Vlaamse regering een duidelijk standpunt inneemt, en een duidelijk signaal geeft t.a.v. het Grondwettelijk Hof dat zij van oordeel is dat de invoering van de onverjaarbaarheid van de strafvordering ten aanzien van ernstige seksuele misdrijven, teneinde de slachtoffers de nodige tijd te bieden de feiten waarvan zij het slachtoffer werden aan te klagen, geen afbreuk doet aan de fundamentele rechten en vrijheden.

Mocht het Grondwettelijk Hof toch oordelen dat de federale bepalingen, waarop het beroep tot vernietiging betrekking heeft, voornoemde grondwettelijke regels zouden schenden, dan komt het uitsluitend aan de federale overheid toe om eventueel nieuwe beleidskeuzes te maken met het oog op het wegwerken van de vastgestelde schending.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

Bijlage: Kennisgeving van 9 juli 2020 van de griffie van het Grondwettelijk Hof